

SAMTÖK SUNNLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi

Erindi nr. Þ 138/215

komudagur 23.11.2009

Selfossi, 19. nóvember 2009

0811001SA ÞH

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um dómstóla

Á fundi stjórnar Samtaka sunnlenskra sveitarfélaga, sem haldinn var 13. nóvember sl., var tekið fyrir erindi frá allsherjarnefnd Alþingis, dags.12. nóvember 2009, þar sem óskað er umsagnar um frumvarp til laga um dómstóla (sameiningu héraðsdómstóla), 100. mál.

Eftirfarandi umsögn var samþykkt:

„Stjórn SASS leggur þunga áherslu á að áfram verði starfandi héraðsdómstóll og dómþinghár á þeim stöðum sem í dag eru á starfsvæði SASS, þ.e.a.s. á Selfossi, Höfn í Hornafirði og í Vestmannaeyjum og leggst eindregið gegn öllum þeim hugmyndum sem verða til þess að þjónusta í hinum dreifðu byggðum skerðist. Stjórn SASS telur að fækkun dómstóla á starfssvæði SASS leiði til þess að réttarvernd almennings verði skert og kostnaður íbúa við að sækja rétt sinn fyrir dómi verði óhóflegur. Enn og aftur sér stjórn SASS sig knúna til að minna á landfræðilega sérstöðu Vestmannaeyja og Hafnar í Hornafirði þar sem í dag eru starfræktir dómstólar og harmar það skilningsleysi sem ríkir gagnvart þessari sérstöðu. Stjórn SASS bendir einnig á að ekkert í frumvarpinu bendir til þess að hagræðing verði af fækkun dómstóla. Þá varar stjórn SASS við því að dómstólaráð skuli eiga að fara með ákvörðunarvald um fjölda dómstóla á landinu og telur hætt við að hagsmunir þess mótist fyrst og fremst af hagsmunum dómara en ekki íbúa hinna dreifðari byggða.

Stjórn SASS harmar einnig vaxandi tilhneigingu ríkisvaldsins til að flytja störf og áhrif úr hinum dreifðari byggðum og þá ekki síst vel launuð störf sem krefjast háksólamenntunar. Á það er minnt að fyrir liggja hugmyndir um niðurlagningu skattstofa, embætta lögreglustjóra, embætta sýslumanna og fl. Þessar fyrirætlanir stríða gegn tveimur leiðarljósum þeirrar byggðaáætlunar sem nú er í gildi sem er annars vegar að stórefla menntun á landsbyggðinni og hins vegar að fjölga opinberum störfum á landsbyggðinni, sbr.

Aðsetur - Address: Símar - Telephone: Myndsendir - Fax: Netfang - E-mail: Kennitala - Id.no.:
Austurvegur 56 480 8200 480 8201 sass@sudurland.is 480775-0159
800 Selfoss
Iceland

meðfylgjandi byggðaáætlun 2006 – 2009 sem samþykkt var á Alþingi 3. júní 2006.

Stjórn SASS minnir einnig í þessu sambandi á vandaða úttekt fjármálaráðuneytisins frá 2008 sem gefin var út í ritinu „Sameining ríkisstofnana og tengdar breytingar“. Þar kemur skýrt fram að reynsla ríkisins af sameiningu stjórnsýslueininga og fækkun þeirra leiðir gjarnan til kostnaðarauka og aukins flækjustígs. Stjórn SASS telur líkur til að frumvarp til laga um breytingu á lögum um dómstóla sé undir þá sök seld.

Að lokum bendir stjórn SASS á að nýhafin er vinna við sóknaráætlanir í öllum landshlutum, undir forystu forsætisráðuneytisins í samvinnu við heimamenn, þar sem meðal annars er fyrirhugað að fjalla um opinbera þjónustu og uppbyggingu hennar. Eðlilegt hýtur að teljast að beðið verði með róttækar breytingar á stjórnsýslu ríkisins á landsbyggðinni þangað til að sú stefnumótun liggur fyrir.“

Umsögninni er hér með komið á framfæri.

Virðingarfyllst,
f.h. SASS

Þorvarður Hjaltason
framkvæmdastjóri

Þingsályktun um stefnumótandi byggðaáætlun fyrir árin 2006–2009.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að vinna að framkvæmd stefnumótandi byggðaáætlunar

fyrir árin 2006–2009. Með byggðaáætluninni verði stefnt að því að bæta búsetuskilyrði

á landsbyggðinni og efla samkeppnishæfni landsins. **Eftirfarandi meginmarkmið verði**

lögð til grundvallar:

a. Að landshlutakjarnar verði eflir en jafnframt hugað sérstaklega að leiðum til þess að

treysta búsetu í þeim byggðarlögum sem glímt hafa við viðvarandi fólksfækkun.

b. Að byggðarlög nái að laga sig að örri samfélagsþróun og hröðum breytingum á atvinnuháttum.

c. **Að atvinnulíf, menntun, menning og félagslegt jafnræði verði styrkt á landsbyggðinni.**

Sérstök áhersla verði lögð á gildi menntunar og menningar, aukna nýsköpunar- og

atvinnuþróunarstarfsemi, bættar samgöngur og fjarskipti og styrkingu landshlutakjarnanna

Akureyrar, Ísafjarðar og Miðausturlands og annarra mikilvægra atvinnu- og þjónustumiðstöðva

á landsbyggðinni.

Á gildistíma byggðaáætlunar skulu stjórnvöld hafa þrjú meginatriði að leiðarljósi:

a. **Að stórefla menntun á landsbyggðinni.**

b. **Að fjölga opinberum störfum á landsbyggðinni.**

c. Að efla Bygðastofnun og gera henni kleift með framlögum í fjárlögum að sinna mikilvægum

verkefnum á sviði byggðamála.

Helstu aðgerðir sem gripið verði til í því skyni að ná markmiðum áætlunarinnar verði

eftirfarandi:

1. *Bættar samgöngur:* Unnið verði að samgöngubótum og þróun almenningsgangna

á landsbyggðinni samkvæmt samgönguáætlun sem taki mið af mikilvægi þeirra fyrir eflingu

byggðar. Bygðastofnun skal í samvinnu við Vegagerðina leggja mat á slík verkefni.

2. *Efling sveitarstjórnarstigsins*: Hafið verði markvisst samstarf milli ríkis og sveitarfélaga um flutning verkefna frá ríki til sveitarfélaga. Jafnframt verði unnið að sameiningu eða samvinnu sveitarfélaga á heildstæðum atvinnu- og þjónustusvæðum sem taki við slíkri starfsemi.

3. *Bætt fjarskipti*: Unnið verði áfram að því að tryggja fjarskipti og bæta gagnaflutningsmöguleika á landsbyggðinni í samræmi við fjarskiptaáætlun og stuðlað að því að jafnaður verði mismunur á kostnaði við flutningana.

2

4. *Gerð og framkvæmd vaxtarsamninga*: Unnið verði að gerð og framkvæmd svæðisbundinna vaxtarsamninga þar sem opinberir aðilar og einkaaðilar sameinast um aðgerðir til að efla samkeppnishæfni svæða og auka hagvöxt. Árangur af samningunum verði metinn reglulega.

5. *Söfnun og úrvinnsla tölfræðilegra gagna um byggðapróun*: Árið 2006 verði skipulögð markviss söfnun og úrvinnsla tölfræðilegra gagna um byggðapróun svo að reglubundin söfnun og úrvinnsla geti hafist hjá Bygðastofnun í upphafi árs 2007.

6. *Undirbúningur að gerð landshlutaáætlana*: Athugaðar verði niðurstöður verkefnis Norðurslóðaáætlunar Evrópusambandsins um gerð svæðisáætlana á norðlægum slóðum og kannaðir kostir þess að gera landshlutaáætlanir á þeim grunni sem saman mundu ná yfir Ísland allt.

7. *Athugun á stöðu byggðarlaga sem glíma við viðvarandi fólksfækkun*: Gerð verði athugun á stöðu byggðarlaga sem glímt hafa við viðvarandi fólksfækkun. Styrkleikar þeirra og veikleikar verði metnir og greindir möguleikar til eflingar byggðarlaganna.

8. *Styrking atvinnuþróunar*: Stöðkerfi atvinnuþróunar og nýsköpunar á landsbyggðinni verði samhæft og starfið gert markvissara. Nýsköpunarmiðstöðinni á Akureyri og atvinnuþróunarfélögum verði áfram tryggður öruggur starfsgrundvöllur.

9. *Efling rannsókna, tækniþróunar og nýsköpunar*: Árið 2006 verði gerð áætlun um víðtæka eflingu rannsókna, tækniþróunar og nýsköpunar á landsbyggðinni, m.a. á sviði

orkumála, sjávarútvegs, ferðaþjónustu og landbúnaðar. Í áætluninni verði skilgreind

áherslusvið og fyrirkomulag samstarfs mótað. Samstarfið verði rekið sem þróunarverkefni

út gildistíma byggðaáætlunarinnar.

10. *Uppbygging þekkingarsetra/háskólasetra:* Áfram verði unnið að uppbyggingu þekkingarsetra/

háskólasetra á landsbyggðinni.

11. *Efling dreifmenntunar á öllum skólastigum:* Kostir dreifmenntunar, þar sem aðferðum

fjarkennslu og staðbundinnar kennslu er beitt saman, verði nýttir til að veita fjölbreytt

námsframboð á öllum skólastigum með samstarfi skóla. M.a. verði stuðlað að samstarfi

háskóla um fjarkennslu. Skilgreind verði ákveðin marksvið í starfsmenntun á landsbyggðinni

og unnið að eflingu þeirra í samstarfi framhaldsskóla, fyrirtækja og móðurskóla

í starfsmenntun.

12. *Efling símenntunar:* Framboð símenntunar á landsbyggðinni verði aukið í samstarfi símenntunarmiðstöðva

og Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins. Jafnframt verði stuðlað að

samstarfi símenntunarmiðstöðva og framhaldsskóla um starfsmenntun fyrir fullorðna.

13. *Efling menningarstarfsemi:* Áfram verði unnið að gerð menningarsamninga við sveitarfélög.

Stuðlað verði að auknu samstarfi safna á landsbyggðinni innbyrðis og við höfuðsöfn.

Skodaðir verði möguleikar þess að nýta nýja tækni, m.a. stafrænt sjónvarp, við gerð og miðlun menningar- og sjónvarpsefnis af landsbyggðinni. Unnið verði

að eflingu

íþrótta- og æskulýðsstarfs á landsbyggðinni.

14. *Hagnýting upplýsingatækni:* Unnið verði að því að gera afrakstur tilraunaverkefnisins

um rafrænt samfélag aðgengilegan fyrir önnur byggðarlög á landsbyggðinni.

15. *Bætt heilbrigðisþjónusta:* Unnið verði að bættri heilbrigðisþjónustu á landsbyggðinni,

m.a. með flutningi verkefna á sviði heilbrigðismála frá ríki til sveitarfélaga.

Heilbrigðisnet,

sem m.a. tengir saman heilbrigðisstofnanir og gerir fjarlækningar mögulegar, verði

þróað áfram og tekið í fulla notkun.

3

16. *Efling þjónustu við innflytjendur og aukin fjölmennung:* Unnið verði markvisst að gagnkvæmri

samfélagsaðlögun innflytjenda. Kannað verði að frumkvæði heimamanna í

hverjum landshluta hvort kostur sé á að stofna þjónustumiðstöðvar fyrir innflytjendur.

17. *Greining sóknarfæra hefðbundinna atvinnugreina – efling opinberrar þjónustu:* Gerð

verði úttekt á stöðu landbúnaðar, sjávarútvegs og iðnaðar á landsbyggðinni og greind

helstu sóknarfæri og nýsköpunarmöguleikar þessara hefðbundnu atvinnugreina. Hugað

verði að því hvort efla megi opinbera þjónustu við þessar atvinnugreinar á landsbyggðinni,

t.d. með flutningi tiltekinna verkefna.

18. *Uppbygging ferðaþjónustu:* Unnið verði að öflugri uppbyggingu ferðaþjónustu á landsbyggðinni.

Áhersla verði lögð á sérkenni hvers landshluta og skipulagningu vaxtarsvæða.

Þá verði unnið að því að bæta aðstöðu ferðamanna í þjóðgörðum og tryggja öruggt aðgengi þeirra.

19. *Stuðningur við atvinnurekstur kvenna:* Unnið verði að því að efla þátt kvenna í atvinnurekstri

með ráðgjöf og námskeiðum. Hugað verði að leiðum til þess að gera stoðkerfi atvinnulífsins

aðgengilegra fyrir konur.

20. *Styrking skapandi greina:* Unnið verði að eflingu skapandi greina í samræmi við ályktun

Vísinda- og tækniráðs frá 2. júní 2005 með virkri þátttöku landsbyggðarinnar.

21. *Efling umhverfisstarfs í sveitarfélögum:* Umhverfisstarfsemi sveitarfélaga verði efl

með áherslu á framkvæmd Staðardagskrár 21, einkum í fámennum sveitarfélögum á

landsbyggðinni.

22. *Þátttaka í Norðurslóðaáætlun Evrópusambandsins (NPP):* Ísland verði áfram virkur

þátttakandi í Norðurslóðaáætlun Evrópusambandsins.

23. *Efling Norrænu Atlantsnefndarinnar (NORA):* Ísland vinni áfram að því að útvíkka

starfsemi NORA og beiti sér fyrir því að samstarfslöndin fjármagni starf nefndarinnar.

Iðnaðarráðherra skipi verkefnisstjórn til þess að hafa umsjón með framvindu byggðaáætlunarinnar.

Samþykkt á Alþingi 3. júní 2006.